Inspire-sihteeristö / Riikka Kivekäs

Paikkatietohaun käyttöohje

1. Johdanto 1
2. Hae hakusanoilla 1
3. Tarkennettu haku 2
4. Rajaa hakualue kartalta 3
5. Hakutulokset 3

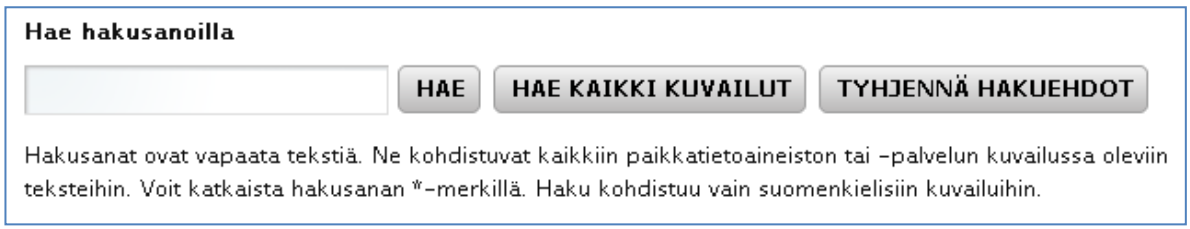
1. Johdanto

Paikkatietohausta löytyvät paikkatietoaineistojen ja -palvelujen kuvailut. Kuvailut sisältävät mm. lyhyen tiivistelmän aineistosta tai palvelusta, aineiston tai palvelun kattaman alueen kartalla, linkin lisätietoon aineistosta tai suoraan palveluun sekä aineistosta tai palvelusta vastaavan organisaation yhteystiedot. Näiden tietojen avulla käyttäjä voi vertailla eri paikkatietoja, etsiä juuri omiin tarpeisiinsa sopivia paikkatietoja ja tarkistaa vastaavan organisaation yhteystiedot.

Paikkatietohaulla löytyvät aineistokuvailut on tehty Inspire-direktiivin vaatimusten mukaisesti. Tiedon tuottajat voivat kuvailla omia aineistojaan ja palvelujaan Paikkatietohakemistossa metatietojen avulla. Metatiedot ovat tietoa tiedosta. Metatieto koostuu useista eri elementeistä, eli yksittäisistä tiedoista. Tällaisia tietoja ovat esimerkiksi aineistoon tai palveluun liittyvät avainsanat, tiivistelmä aineistosta tai palvelusta sekä aineistosta tai palvelusta vastaavan organisaation tiedot. Tarkemmin Inspire-direktiivin mukaiset metatiedot on kuvailtu tukipalvelun sivuilla.

Paikkatietohaun kuvailut haetaan Paikkatietohakemistosta CSW-rajapinnan avulla. Paikkatietoikkuna kohdistaa CSW-kyselyn Paikkatietohakemistoon. Paikkatietohakemisto etsii tietokannastaan kaikki ne metatietokuvailut, joissa täyttyvät kyselyn mukaiset hakuehdot. Hakuehdot voivat liittyä kuvailun sisällä yhteen tai useampaan metatietoelementtiin, eli yksittäiseen tietoon kuvailun sisällä. Paikkatietohakemisto lähettää kyselyn vastauksen Paikkatietoikkunaan.

2. Hae hakusanoilla

Tähän hakukenttään voit kirjoittaa minkä tahansa sanan, jonka perusteella Paikkatietohaku hakee aineistojen ja palvelujen kuvailuja. Esimerkiksi hakusanalla Maanmittauslaitos haetaan kaikki kuvailut, joissa esiintyy kokonainen sana Maanmittauslaitos.

Haku voidaan myös katkaista *-merkillä. Esimerkiksi hakusanalla *maasto* haetaan kaikki kuvailut, joissa esiintyy jonkin sanan osana maasto. Hakusana voidaan siis katkaista sekä alusta että lopusta.

Hae käynnistetään Hae-painikkeella. Jos halutaan hakea kaikki kuvailut, voidaan käyttää Hae kaikki kuvailut -painiketta, jolloin hakutuloksissa näytetään kaikki Paikkatietohakemistossa julkaistut kuvailut.

Tyhjennä hakuehdot -painikkeella voidaan poistaa kaikki hakuehdot ja näin ollen määrittää hakuehdot kokonaan uudelleen. Huomaa, että vapaa tekstihaku on yksi hakuehdoista. Jos siis tässä on tekstiä ja lisäksi tarkennetussa haussa on valittuna hakuehtoja, ne molemmat otetaan huomioon.

3. Tarkennettu haku

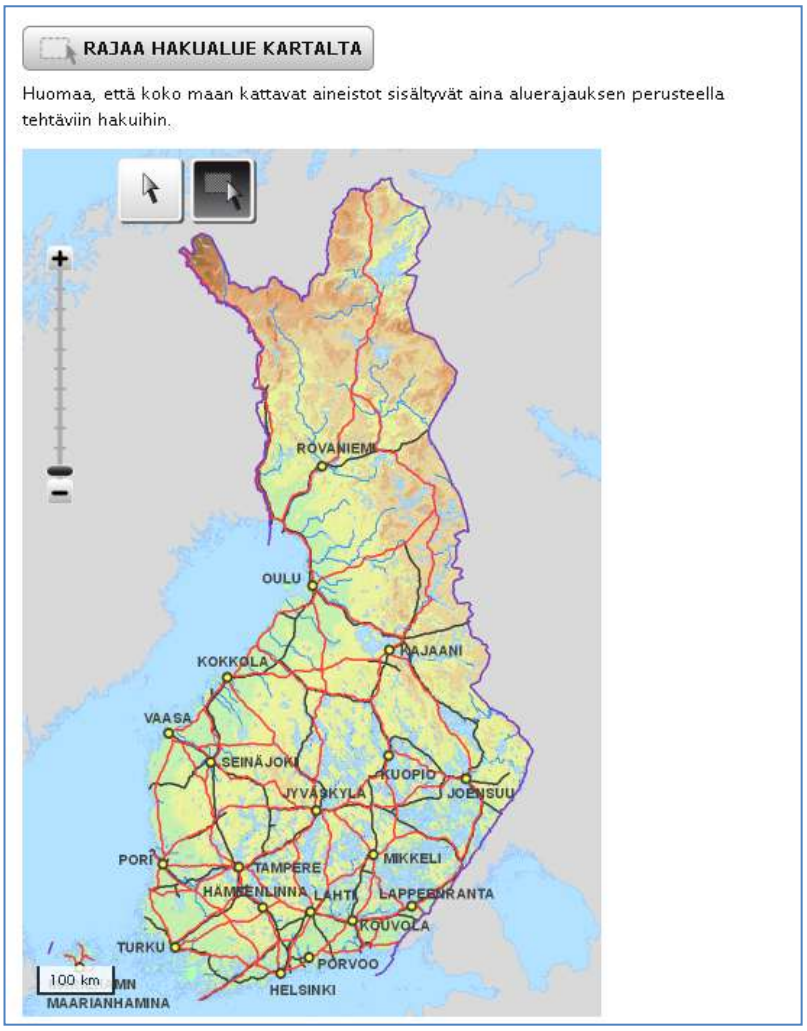

Tarkennettuun hakuun on koottu yleisimmät hakuehdot. Valitse listalta sopivat hakuehdot ja paina Hae-painiketta. Haku voidaan tehdä useamman hakuehdon perusteella. Huomaa, että vapaa tekstihaku on yksi hakuehdoista. Jos siis tässä on tekstiä ja lisäksi tarkennetussa haussa on valittuna hakuehtoja, ne kaikki otetaan huomioon. Seuraavassa on kuvattu, mitä hakuehtoja on tarjolla:

1. **Aineiston tai palvelun nimi** on aineistoa tai palvelua kuvaava yksilöllinen nimi. Valintalistalle on listattuna kaikki Paikkatietohakemistossa kuvaillut aineistot ja palvelut.
2. **Vastaava organisaatio** on aineistosta tai palvelusta vastaava organisaatio, kuten valtionhallinnon organisaatio tai kunta. Valintalistalle on listattuna kaikki Paikkatietohakemistoon tallennetut aineistoista ja palveluista vastaavat organisaatiot.
3. **Tyyppi** kertoo, onko kyseessä tietoaineisto, tietoaineistosarja vai palvelu. Valintalistalta on valittavissa kyseiset vaihtoehdot.
4. **Kattavuusalue** on aineiston maantieteellinen kattavuusalue. Palveluille kattavuusaluetta ei yleensä ole määritelty. Valintalistalle on listattuna koko maa ja kaikki Suomen kunnat. Haku kohdistuu kaikkiin aineistoihin, joiden kattavuusalue osuu osittain tai kokonaan valitun alueen sisälle.
5. **Inspire-teema** on Inspire-direktiivin mukainen paikkatietoryhmä, johon aineisto tai palvelu kuuluu. Valintalistalle on listattuna direktiivin liitteittäin kaikki paikkatietoryhmät.
6. **Avainsana** on aineistoa tai palvelua kuvaileva avainsana. Valintalistalle on listattuna kaikki kuvailuissa esiintyvät avainsanat.
7. **Aiheluokka** on aineistoa kuvaileva teema. Valintalistalle on listattuna kaikki aineistojen kuvailuissa esiintyvät aiheluokat. Aiheluokkaa ei ole määritelty palveluille.
8. **Paikkatietopalvelun tyyppi** on Inspire-direktiivin metatietoasetuksen mukainen luokitus palveluille. Valintalistalle on listattuna kaikki palvelujen kuvailuissa esiintyvät paikkatietopalvelun tyypit. Paikkatietopalvelun tyyppiä ei ole määritelty aineistoille.

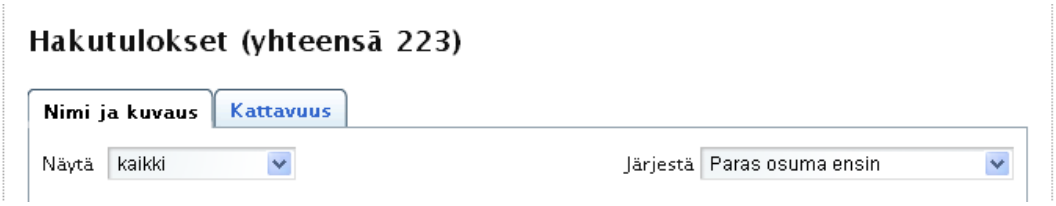
Inspire-sihteeristö / Riikka Kivekäs

4. Rajaa hakualue kartalta

Rajaa hakualue kartalta -painike avaa kartan, jolle käyttäjä voi piirtää suorakaiteen muotoisen alueen, jolle haluaa hakunsa kohdistaa. Haku kohdistuu kaikkiin aineistoihin, joiden kattavuusalue osuu osittain tai kokonaan valitun alueen sisälle. Esimerkiksi koko maan kattavat aineistot tulevat aina mukaan hakuihin.

5. Hakutulokset

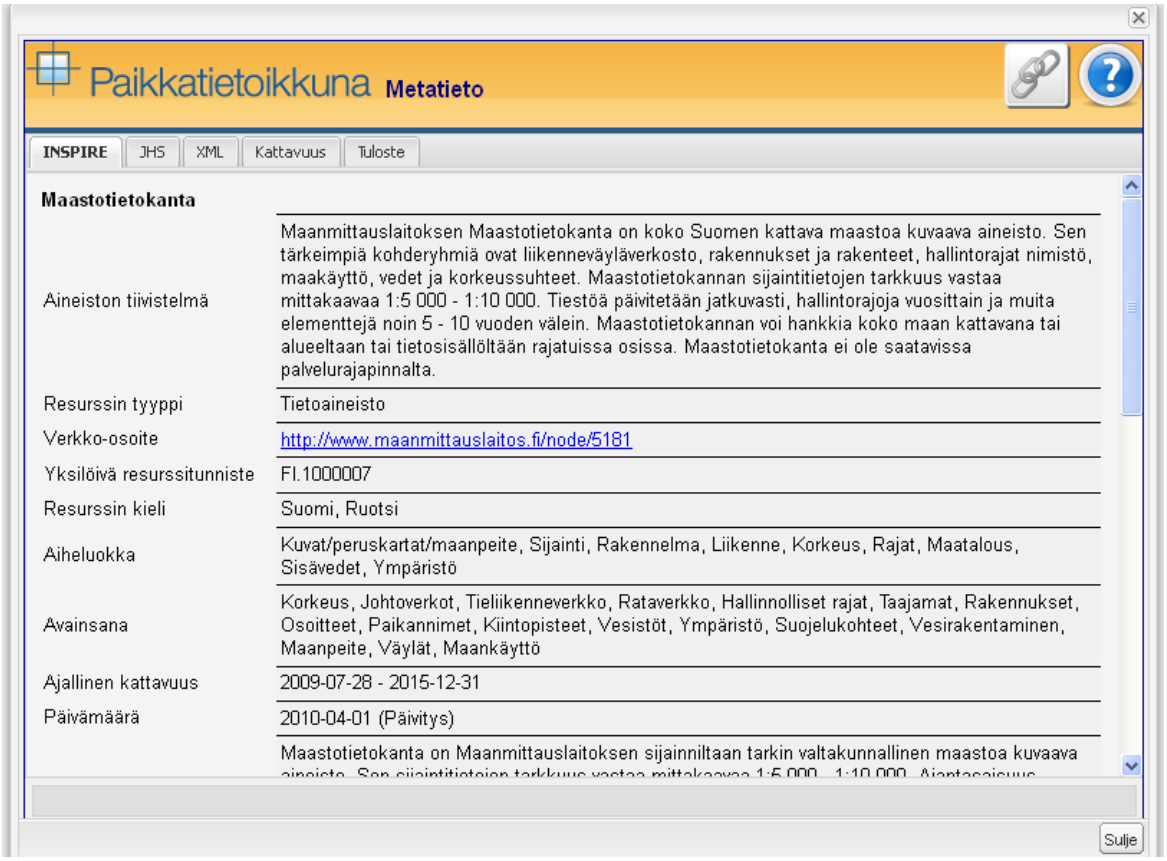

Hakutulokset näytetään hakulomakkeen alapuolella. Esimerkkihaussa on haettu kaikki kuvailut. Otsikon yhteydessä näytetään hakutulosten kokonaismäärä. Hakutulokset voidaan näyttää listamuodossa Nimi ja kuvaus -välilehdellä ja kartalla Kattavuus-välilehdellä. Hakutulosten määrää voidaan rajoittaa Näytä-valintalistalla ja ne voidaan järjestää joko hakuehtojen sopivuuden perusteella ”paras osuma ensin”-periaatteella tai aakkosittain. Järjestystä voidaan vaihtaa Järjestä-valintalistalla.

Inspire-sihteeristö / Riikka Kivekäs

Hakutuloslistauksessa yksittäisestä kuvailusta näytetään näytekuva, nimi ja kuvaus (tiivistelmä). Pitkät kuvailut on katkaistu. Koko kuvailua voi tarkastella klikkaamalla aineiston tai palvelun nimessä olevaa linkkiä. Jos aineisto on mukana karttaikkunassa, hakutuloslistauksessa on myös linkki karttaikkunaan kyseiseen aineistoon. Esimerkkinä tässä on Maastotietokannan kuvailu.

Koko kuvailu avautuu hakutuloslistauksen päälle. Kuvaus on koottu välilehdille:

- **Inspire**: Inspire-direktiivin vaatimat pakolliset metatiedot
- **JHS**: JHS 158 ”Paikkatiedon metatiedot” -suosituksen määrittelemät ydinkohdat
- **XML**: Metatiedot XML-muodossa
- **Kattavuus**: Aineiston maantieteellinen kattavuus kartalla
- **Tuloste**: Kuvailu pdf-muodossa.